

23^ο Συνέδριο ελλήνων εκπαιδευτικών δυτικής Ευρώπης *

« Ανοικτός διάλογος για το μέλλον της παιδείας στην Ευρώπη»

Δρ Θεόδωρος Καλλιάνος

Εισαγωγικό σημείωμα

Η Ευρώπη χρειάζεται άμεσα σταθερότητα, ανάπτυξη και κοινωνική συνοχή. Εθνικές και ευρωπαϊκές στρατηγικές συγκλίνουν όλο και περισσότερο γύρω από αυτούς τους στόχους με έντονες όμως κοινωνικό-οικονομικές ασυμμετρίες και αβεβαιότητες. Αυτή ήταν η κοινή μας διαπίστωση με τον καθηγητή Μανόλη Αλεξακη όταν αρχίσαμε τον σχεδιασμό αυτού του Συνεδρίου με την συνδρομή και των άλλων μελών της οργανωτικής επιτροπής.

Συμπληρώσαμε αυτό τον χρόνο αισίως περί τα 33 χρόνια από την ένταξη της Ελλάδος στην οικογένεια της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Σ' αυτά τα τριάντα τρία χρόνια σημειώθηκαν θεαματικές αλλαγές στην Ελλάδα και την Ευρώπη και μαζί άλλαξε και ο πλανήτης των επτά και πλέον δισεκατομμυρίων ανθρώπων ακόμη δε και οι κλιματολογικές συνθήκες: πτώση του Τείχους του Βερολίνου, παγκοσμιοποίηση της οικονομίας, διάδοση και εφαρμογή των τεχνολογιών των πληροφοριών και επικοινωνιών, όξυνση των περιβαλλοντικών προβλημάτων, παγκόσμια χρηματοπιστωτική κρίση.

Η διαδρομή από την Ευρώπη των 6 το 1957, των δέκα του 1981 με την ένταξη της χώρας μας έως την Ευρώπη των είκοσι οκτώ το 2013 και από την Ευρωπαϊκή Οικονομική Κοινότητα (ΕΟΚ) μέχρι την Οικονομική και Νομισματική Ένωση (ΟΝΕ), από τις τρεις Ευρωπαϊκές Κοινότητες σε μία ενιαία Ευρωπαϊκή Ένωση και στις αλλαγές του ευρωπαϊκού θεσμικού πλαισίου που επέφερε το 2009 η Συνθήκη της Λισσαβόνας, επιβεβαιώνει μια πορεία δημοκρατικών επιλογών σε δρόμους δύσβατους αλλά ειρηνικούς. Μια Συνθήκη που δίνει στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, άμεσο εκπρόσωπο του κάθε ευρωπαίου πολίτη, περισσότερη δύναμη από ποτέ άλλοτε να διαμορφώσει το μέλλον της Ευρώπης. Η αύξηση των εξουσιών του Κοινοβουλίου, όμως, συνεπάγεται και αύξηση των ευθυνών του απέναντι στους πολίτες, στα εθνικά κοινοβούλια -από τα οποία πλέον ζητείται η ενεργή συμμετοχή τους στη διαμόρφωση του ευρωπαϊκού γίνεσθαι- και γενικά όλης της Ευρωπαϊκής Ένωσης που διαμορφώνεται πλέον βαθμιαία ως "πολιτική οντότητα" με νομική προσωπικότητα και ξεκαθαρισμένες αποκλειστικές αρμοδιότητες διακυβέρνησης .

Παρατηρούμε πρόσφατα μια οικονομική ανάκαμψη ορισμένων ευρωπαϊκών κρατών και παράλληλα οδυνηρές κρίσεις της ελληνικής οικονομίας, κρίση στην Κύπρο, καθώς και έντονους κραδασμούς των οικονομιών της Πορτογαλίας, της Ιταλίας και της Ισπανίας. Διαπιστώνεται μια μεταστροφή από τον ενθουσιασμό λόγω συμμετοχής στην ευρωπαϊκή οικογένεια, σε διλήμματα για αποχώρηση από το ευρωπαϊκό γίνεσθαι και τάση για εθνική εσωστρέφεια η και για άλλες αχαρτογράφητες διαδρομές.

Το 23ο Σεμινάριο, θεωρώντας τους νέους στυλοβάτες των σύγχρονων κοινωνιών, ανταποκρινόμενο στις κρίσιμες προκλήσεις, ιδίως στον χώρο των νέων, της παιδείας και του μέλλοντος τους, ανοίγει έναν διάλογο χωρίς προκαταλήψεις και αγκυλώσεις γύρω από τέσσερις άξονες: νεολαία, πολιτισμό, καινοτομία και παιδεία/εκπαίδευση. Στο ευρωπαϊκό πλαίσιο κανένας από αυτούς τους άξονες δεν είναι αποκλειστική αρμοδιότητα των οργάνων της Ένωσης. Γι αυτό και η αρχή της επικουρικότητας έχει πλήρη εφαρμογή, γεγονός που προϋποθέτει έντονη συνεργασία, ανταλλαγή εμπειριών και απόψεων καθώς και συνεχή διάλογο. Όλα αυτά βέβαια απαιτούν συνεχή ενημέρωση και επικαιροποίηση των γνώσεων μας για τις εξελίξεις στην Ευρώπη

Στον επίλογο του βιβλίου μου που τιτλοφορείται «30+... steps for Europe /βήματα για την Ευρώπη» αναφέρω ότι «Πράγματι, ο καθένας μας είναι ελεύθερος να συμφωνήσει ή να διαφωνήσει ή και ακόμη να πολεμήσει (αυτό) το σύστημα αξιών της ΕΕ, εκείνο όμως που οφείλει να συνειδητοποιήσει είναι ότι η πλειοψηφία των ευρωπαίων πολιτών – όπως αυτή εκφράζεται στα δημοκρατικά συστήματα των 28 κρατών μελών σήμερα - συμφωνεί. Έτσι λοιπόν νομίζω, ότι ως επίλογο θα προτιμούσα να παραθέσω μια περιγραφή του «συστήματος αξιών» της ΕΕ, όπως αυτό έχει διατυπωθεί στο Προοίμιο της Συνθήκης της Λισσαβόνας. Προσωπικά θεωρώ, ότι μια πορεία συνοδευόμενη από το συγκεκριμένο αυτό πλέγμα αξιών έχει σαφή προσανατολισμό και οδηγεί στην κατανόηση του Ευρωπαϊκού οικοδομήματος περισσότερο από οποιαδήποτε άρνηση ή παραποίηση αυτής της πραγματικότητας».

Με τις σκέψεις αυτές νομίζω ότι ο διάλογος στα πλαίσια του 23ου Συνεδρίου που τον οριοθετούν αξιόλογοι διακεκριμένοι εισηγητές αλλά κυρίως η σύνθεση πρέπει να χαρακτηρίσουν τη δράση του κάθε εκπαιδευτικού που παραμένει όχι μόνο ο κύριος μοχλός της πολιτιστικής και μαθησιακής μας ανάπτυξης αλλά και της ποιοτικής αναβάθμισης της νεολαίας δηλαδή της ευρωπαϊκής κοινωνίας .

Βρυξέλλες 10/3/2014

23^ο Συνέδριο ελλήνων εκπαιδευτικών δυτικής Ευρώπης

Υπό την Αιγίδα της Ελληνικής Προεδρίας στο Συμβούλιο της ΕΕ

και της

Κυρίας Ανδρούλλας Βασιλείου Μέλους της Ευρωπαϊκής Επιτροπής